

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu			Kod ECTS
Wstęp do nauki o kulturze			8.0.11501
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Rosjoznawstwa, Literatury i Kultury Rosyjskiej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Rosjoznawstwo	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Katarzyna Arciszewska-Tomczak; dr hab. Diana Oboleńska, profesor uczelni; Dawid Trybański; dr hab. Monika Rzeczycka, profesor uczelni; mgr inż. Łukasz Bachora			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład, Ćw. audytoryjne		Wykład w semestrze 1:	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin - aktywne uczestnictwo w zajęciach;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		20 godzin - czytanie literatury przedmiotu,	
Liczba godzin		przygotowanie do kolokwium i kolokwium.	
Wykład: 30 godz., Ćw. audytoryjne: 15 godz.		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
		Ćwiczenia w semestrze 1:	
		15 godzin - aktywne uczestnictwo w zajęciach;	
		10 godzin - czytanie literatury przedmiotu,	
		opracowanie zagadnień wskazanych przez prowadzącego.	
		Razem: 25 godzin = 1 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Dyskusja - Rozwiązywanie zadań - Wykład konwersatoryjny - Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		- Zaliczenie na ocenę - Zaliczenie (zal)	
		Formy zaliczenia	
		- Opracowanie zagadnień wskazanych przez prowadzącego. - kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie ćwiczeń na podstawie aktywnego uczestnictwa w dyskusji podczas zajęć oraz przygotowania się do omówienia zagadnień wskazanych przez prowadzącego.	
		Student otrzymuje zaliczenie wykładu ocenę na podstawie kolokwium ustnego (odpowiedzi na trzy pytania z zakresu treści programowych).	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	aktywne uczestnictwo w zajęciach	analiza zdarzeń krytycznych	kolokwium ustne
Wiedza			
K_W01	X	X	X
K_W02	X	X	X
K_W10			X
K_W11		X	X
Umiejętności			
K_U02	X		X
K_U03		X	X
K_U04	X	X	X
K_U05	X	X	X
K_U11	X	X	X
K_U14		X	X
Kompetencje społeczne			
K_K01			X
K_K08			X

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

Brak wymagań formalnych.

B. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Cele kształcenia

Celem jest zapoznanie studentów z podstawowymi ujęciami teoretycznymi w zakresie nauk o kulturze i religii, przekazanie studentom podstawowej wiedzy na temat fenomenu kultury, metod badania kultury i wypracowanie umiejętności rozumienia zjawisk kultury i relacji między nimi. Przedmiot ma charakter propedeutyczny w stosunku do przedmiotów rozwijających wiedzę, umiejętności i kompetencje w zakresie nauk o kulturze i religii.

Treści programowe

1. Nauki o kulturze: podstawowe pojęcia i definicje. Kultura: powstanie i rozwój pojęcia „kultura”. Konceptje kultury. Poznawanie kultury jako proces kulturotwórczy. Uczestnictwo w kulturze. Dziedziny i kategorie kultury. Poziomy kultury: wyższa i niższa.
2. Rozróżnienia kultury (szerokie oraz wąskie rozumienie kultury). Kultura a natura. Kultura a cywilizacja. Pojęcie cywilizacji. Kultura symboliczna: język, komunikacja, znak, symbol.
3. Czynniki nabywania kultury w procesie ontogenetycznym. Pojęcie tożsamości jednostkowej i kulturowej. Kultura narodowa. Obrzędy, symbole, mit, magia, rytuał, religia jako pierwotny czynnik kulturotwórczy.
4. Wielokulturowość. Komunikacja międzykulturowa. Kultura globalna a kultura lokalna. Kultura dominująca a kultura mniejszości. Ocena i porównywanie kultur. Etnocentryzm i jego formy (ksenofobia, rasizm). Relatywizm kulturowy. Pojęcie tabu w kulturze.
5. Zjawisko oporu i kontestacji kulturowej. Style życia, subkultury, nowoplemiona, kontrkultura, sekty.
6. Zjawisko umasowienia kultury. Historia badań (Zmierzch Zachodu Oswald Spengler, Upadek cywilizacji zachodniej Florian Znaniecki, Bunt mas José Ortega y Gasset). Kultura społeczeństwa globalnego. Kultura multimedialna. Cyberkultura a globalizacja. Kultura Internetu.
7. Sztuka jako zjawisko społeczno-kulturowe. Tworzenie, obieg, obecność i odbiór sztuki.
8. Konceptje kultury: Wilhelm Dilthey, Oswald Spengler, José Ortega y Gasset, Nikołaj Bierdiajew, Karl Jaspers, Michaił Bachtin, Jurij Łotman, Lew Gumilow, Marshall McLuhan, Zygmunt Bauman. Filozofia kultury Ernsta Cassirera.

Wykaz literatury**A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):****A.1. wykorzystywana podczas zajęć**

- Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej, red. M. Kempny i E. Nowicka, Warszawa 2003.
 Baldwin E., Longhurst B., S. McCracken i in., Wstęp do kulturoznawstwa, Poznań 2004.
 Burszta W., Antropologia kultury, Poznań 1998.
 Filipiak M., Od subkultury do kultury alternatywnej, Lublin 1999.
 Filipiak M., Socjologia kultury. Zarys zagadnień, Lublin 2000.
 Gajda J., Antropologia kulturowa, Toruń 2002.
 Golka M., Socjologia kultury, Warszawa 2013 lub inne.
 Kłosowska A., Encyklopedia kultury polskiej XX wieku, T. 1. Pojęcia i problemy wiedzy o kulturze, Wrocław 1991.
 Kłosowska A., Socjologia kultury, Warszawa 1981.

Malinowski B., Mit, magia, religia [w:] Dzieła t. 7, PWN 1990.
 Maffesoli M., Czas plemion. Schyłek indywidualizmu w społeczeństwach ponowoczesnych, Warszawa 2008.
 Strinati D., Wprowadzenie do kultury popularnej, Poznań 1998.
 Wiedza o kulturze. Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów, red. G. Godlewski, L. Kolankiewicz, A. Mencwel, M. Pęczak, Warszawa 2001.

B. Literatura uzupełniająca

Bachtin M., Twórczość Franciszka Rabelais`go a kultura ludowa średniowiecza i renesansu, Kraków 1975.
 Barthes R., Mit i znak, Warszawa 1970.
 Caillois R., Żywioł i ład, Warszawa 1973.
 Dylematy wielokulturowości, red. W. Kalaga, Kraków 1998.
 Dziamski G., Postmodernizm wobec kryzysu estetyki współczesnej, Poznań 1996.
 Eliade M., Sacrum, mit, historia, Warszawa 1974.
 Godzic W., Oglądanie i inne przyjemności kultury popularnej, Kraków 1994.
 Huizinga J., Homo ludens. Zabawa jako źródło kultury, Warszawa 1985.
 Kowalczyk S., Filozofia kultury, Lublin 2005.
 Lichaczow D., Poezja ogrodów, Wrocław 1991.
 McLuhan M., Wybór pism, Warszawa 1975.
 Mieleński E., Poetyka mitu, Warszawa 1981.
 Pasierb J., Pionowy wymiar kultury, Kraków 1983.
 Porębski M., Ikonosfera, Warszawa 1981.
 Ricoeur P., Egzystencja i hermeneutyka. Rozprawy o metodzie, Warszawa 1985.
 Spengler O., Dusza kultury; Kultura i cywilizacja; Natura – Historia – Kultura, [w:] A. Kołakowski, Spengler, Warszawa 1981.
 Symbole i symbolika, red. M. Głowiński, Warszawa 1991.
 Uspiński B., Historia i semiotyka, Gdańsk 1998.
 Yi-Fu-Tuan, Przestrzeń i miejsce, Warszawa 1987.
 Ziemiańska-Sapija D., Semiotyka szkoły tartuskiej jako nauka o kulturze, Warszawa 1987.
 Bauman Z., Kultura w płynnej nowoczesności, Warszawa 2011.
 Prowadzący każdorazowo uaktualnia obowiązujący zestaw literatury przedmiotu.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W01, K_W02, K_W10, K_W11 K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, K_U11, K_U14 K_K01, K_K08	K_W01, K_W02, K_W10, K_W11 Student: • zna terminologię z zakresu nauki o kulturze i religii (K_W01), • ma uporządkowaną wiedzę z zakresu nauk o kulturze i religii (K_W02), • ma wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych w zakresie nauk o kulturze i religii (K_W10), • zna i rozumie metodologię badań, podstawy analizy i interpretacji różnych wytworów kultury, właściwe dla tradycji europejskiej, teorii lub szkół badawczych w zakresie nauki o kulturze (K_W11).
	Umiejętności K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, K_U11, K_U14 Student: • potrafi przeprowadzić analizę problemów badawczych, poprzedzoną właściwym doбором metod i narzędzi badawczych charakterystycznych dla nauk o kulturze i religii (K_U02), • potrafi w sposób zgodny z zasadami obowiązującymi w naukach o kulturze opracować wyniki badań i dokonać ich prezentacji (K_U03), • umie samodzielnie i pod kierunkiem opiekuna naukowego zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności badawcze, korzystając ze źródeł w języku polskim i rosyjskim (K_U04), • potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla roszoznawstwa w zakresie nauk o kulturze i religii (K_U05), • definiuje, objaśnia i stosuje poprawnie w mowie i w piśmie podstawowe zagadnienia właściwe dla nauk o kulturze i religii w pracy nad wybranymi tematami w języku polskim i rosyjskim (K_U11), • prezentuje efekty swojej pracy w języku polskim i rosyjskim w przejrzystej, usystematyzowanej i przemyślanej formie z zastosowaniem różnorodnych, nowoczesnych metod i technik, dostosowanych do dziedziny nauk o kulturze i religii (K_U14).
	Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01, K_K08

Student:

- ma świadomość zakresu swojej wiedzy i umiejętności fachowych, a także rozumie potrzebę dalszego, ciągłego rozwoju w zakresie umiejętności profesjonalnych, a także kompetencji personalnych i społecznych (K_K01),
- ma świadomość znaczenia refleksji humanistycznej dla kształtowania się międzykulturowych więzi społecznych (K_K08).

Kontakt

katarzyna.arciszewska@ug.edu.pl